

מדוע אסור לאכול בשר בחלב - קול תודה - גברים - ית' ניסן, תשע"ז

הקשר בין איסור בשר בחלב לחגי ישראל

תוכן העניינים

א. הקשר בין איסור בשר בחלב לחגי ישראל

ב. תעלומת הפסוק בקריאת המועד

ג. שאיפת האדם לדבקות בבורא

ד. חגי ישראל כמחנכים להכרת הטוב

ה. הקשר העמוק בין הכרת הטוב ואיסור בשר בחלב

ו. העמקת האיסור בהלכה

ז. מהכרת הטוב לאהבת השם

תעלומת הפסוק בקריאת המועד

בקריאות התורה של חג הפסח, הן ביום רביעי של חול המועד והן בשבת קודש, מסתיימת הקריאה בפסוק מעניין במיוחד: **"לא תבשל גדי בחלב אמו"**. פסוק זה מופיע בפרשות משפטים וכי תשא, כאשר בשתיהן הוא מוזכר בהקשר של חגי ישראל והביכורים.

התבוננות בפסוק מעלה מספר שאלות מהותיות:

1. מה הקשר בין איסור בשר בחלב לבין חגי ישראל בכלל, ולחג הפסח בפרט?

2. מדוע התורה מקשרת את האיסור הזה לעניין הביכורים?

3. מדוע התורה מדגישה "בחלב אמו" ולא אוסרת באופן כללי בישול גדי בכל חלב?

4. אם מהתורה אסור לא רק לבשל אלא גם לאכול בשר בחלב, מדוע התורה ניסחה את האיסור בלשון **"לא תבשל"** ולא "לא תאכל"?

שאלות אלו מצביעות על עומק הטמון באיסור זה, שאינו רק איסור טכני-הלכתי אלא נושא משמעות ערכית עמוקה.

שאיפת האדם לדבקות בבורא

כדי להבין את האיסור לעומקו, עלינו לברר תחילה את תכלית האדם בעולמו.

המסילת ישרים בפרק י"ט מבאר שהשאיפה האמיתית היא להגיע למצב בו האדם **"חושק ומתאוה ממש לקרבתו יתברך** ורודף אחר קדושתו כאשר ירדוף איש אחר הנחמד לו חמדה עזה".

המטרה היא שהזכרת שמו יתברך, העיסוק בתורתו והתפילה אליו יהיו לאדם "שעשוע ועונג ממשי". המסילת ישרים ממשיך זאת לאדם האוהב את אשתו או את בנו אהבה עזה, עד כדי כך שאפילו הדיבור אודותם הוא לנועם ותענוג עבורו.

השאלה היא: כיצד מגיעים לדרגה זו של אהבת השם? התשובה נעוצה בהתפתחות מידת הכרת הטוב. אדם המתרגל להכיר טובה על חסדי השם עמו, ליבו מתמלא באהבה כלפי הבורא, וממילא התפילה והתורה הופכות לתענוג עבורו.

חגי ישראל כמחנכים להכרת הטוב

חגי ישראל נועדו, בין היתר, לפתח באדם את מידת הכרת הטוב. כל חג מזכיר לנו את חסדי הבורא עמו:

- בפסח אנו אוכלים מצה ומתבוננים כיצד הקב"ה הוציאנו מצרים בחיפזון, סתוך אהבתו אותנו. אנו מספרים ביציאת מצרים ומודים על הניסים.

- בשבועות אנו מודים לה' על התבואה ועל סתן התורה.

- בסוכות אנו מודים על האסיף ועל כל הדברים הטובים שה' העניק לנו.

גם מצוות הביכורים, כפי שמבאר ספר החינוך, נועדה "להודות לקב"ה על כל חסדיו עמנו".

הקשר העמוק בין הכרת הטוב ואיסור בשר בחלב

מדוע, אם כן, מסיימת התורה את פרשיות החגים באיסור "לא תבשל גדי בחלב אמו"?
הקשר עמוק ומהותי:

לאחר שהתורה מלמדת אותנו על חשיבות הכרת הטוב דרך החגים והביכורים, היא מזהירה אותנו מפני מעשה המסמל את ההיפך הגמור ממידה זו. לקחת גדי צעיר ולבשל אותו בחלב של אמו שלו - זוהי דוגמה מובהקת לכפיות טובה. האם הרי העניקה לוולד את החלב כדי להזין אותו ולגדלו, וכעת משתמשים באותו חלב כדי לבשל את בנה. זהו אקט של חוסר רגישות קיצוני והיפוך מוחלט של הכרת הטוב.

התורה מדגישה "בחלב אמו" כדי להעצים את ההבנה הזו - אין זה סתם איסור טכני, אלא מעשה המבטא אטימות מוסרית והיעדר מוחלט של הכרת הטוב.

העמקת האיסור בהלכה

על רקע הבנה זו, אפשר להבין מדוע חכמים החמירו כל כך באיסור בשר בחלב, יותר מאיסורים אחרים. הם הוסיפו גדרים וסייגים רבים, כמו איסור אכילת עוף בחלב (למרות שמדאורייתא זה מותר), ואיסור אכילת כל בשר בחלב (לא רק גדי בחלב אמו).

המטרה הייתה להטמיע בעם ישראל עד כמה חמורה בעיני התורה כפיות טובה. כשאדם מקפיד על הלכות בשר בחלב, הוא מחנך את עצמו להיות אדם המכיר טובה - לבורא עולם ולבני אדם.

מהכרת הטוב לאהבת השם

המהלך השלם מתבהר כעת: התורה מצווה עלינו לחגוג את המועדים כדי לפתח בנו את מידת הכרת הטוב. היא מזהירה אותנו מפני כפיות טובה דרך איסור בשר בחלב. וכאשר אדם מפתח את מידת הכרת הטוב, ליבו מתמלא באהבת השם, **עד שהוא מגיע למצב שתיארו המסילת ישרים - מצב בו התפילה, הברכות ולימוד התורה הם שעשוע ועונג ממש.**

זהו גם הקשר לשיר השירים, הנקרא בפסח - שיר אהבה לבורא עולם, המבטא את שיא הדבקות בו. כאשר אנו אומרים "כל הנשמה תהלל י-ה הללויה", יש בכך שני רבדים: הודאה על עצם הנשמה שניתנה לנו, והודאה על הזכות להודות לבורא עולם.

התבוננות בחסדי השם והקפדה על מידת הכרת הטוב מובילות אותנו למצב שבו הלב מלא באהבת השם, ואז יש לנו "שעשוע ועונג מסש להודות לבורא עולם ולדבר בתהילותו". זוהי תכלית האדם בעולמו - לא רק לקיים מצוות, אלא להגיע לאהבת השם אמיתית, הנובעת מהכרת טובתו.

לשמיעת השיעור: חייגו: 03-6171111 📞

הקישו: כוכבית (*), סולמית (#), ואז 120-1059

ותתחילו ליהנות מדברי תורה מתוקים מדבש!

נערך ותומלל על ידי יהודה טאוב. 📞 לפרטים: 052-7139520